

VÉGLEGES LEMONDÁS A GYERMEKÁLDÁSROL

Műtéttel meddővé tehető a nő

Alkotmányellenes, hogy csak a három gyermeket szült és harmincöt év feletti nők kérhetik a műteti meddővé tételt – jelentette be minap az Alkotmánybíró-ság. Nyugat-Európában bevett gyakorlat termékeny korban véglegesen lemondani a gyermekáldásról. A test feletti önrendelkezés jogainak szélesítéséről a szakma hazai művelői másként vélekednek.

A műtét során az orvos hastükrözéssel, felmetszés nélkül finom műszerek segítségével elvégzi és elköti a petevezetékét. Így kizárva a lehetőségét annak, hogy a havonta jelentkező petesejt a spermiummal a vezetékekben találkozzon. A bevett fogamzásgátlási módszerek alkalmazása során sem jön létre az egyesülés, a petesejt ezekben az esetekben is felszívódik a hasfalban – a petevezeték elvágása után ugyanez történik.

Harmincöt év felett

Az asszony egészségi állapotában nem következik be tehát változás, csupán a lehetősége szűnik meg végérvényesen annak, hogy teherbe essen. Magyarországon eddig csak a harmincöt év feletti és a már legalább három gyermeket szült nők élhettek ezzel a lehetőséggel, az alkotmánybíró-sági állásfoglalás azonban kimond-

ja: a rendelkezés alkotmányellenes.

Nyugat-Európában bevett gyakorlat az érett és fiatal nők körében egyaránt a fogamzásgátlásnak ez a módja. Dr. Ugocsa Gyula, a szentesi kórház szülészeti és nőgyógyászati osztályának vezető főorvosa elmondta, Angliában volt alkalma munkája során találkozni a jel-
séggel.

Nincs visszaút

Húsz- és harmincéves korban nagyon sokan kérik a művi meddővé tételt, a tapasztalat ott viszont azt tükrözi: az asszonyok rendszerint később megbánják döntésüket. A különböző fogamzásgátlásra használható módszerek egyike sem százszázalékos, a Magyarországon legnépszerűbb tabletta mellett alkalmazhatók méhen belüli eszközök és az óvszer. A petevezeték lekötése orvosi szempontból természetesen eléri célját, az asszony meddővé válik. Később azonban egy újabb kapcsolatban kialakulhat a vágy a nőben a gyermekáldásra, ilyenkor rendszerint szembesül a korábbi döntéssel.

Műteti eljárással igen kicsi a valószínűsége az eredeti állapot helyreállításának, igen kevés szakembernek van erről eredményes tapasztalata. Lehetőségként kínálkozik még a lombikbébi. A főorvos azt mondja, az Alkotmánybíró-ság állásfoglalása az emberi szabadságjogok tiszteletben tartásán alapszik, ebben a minőségében pedig üdvözlendő. Azonban orvoskollégáival való együttes tapasztalata alapján azt mondja, fiatal kor-

ban végső döntést hozni egy olyan kérdésben, melyből nem létezik reális visszaút, nem feltétlenül szolgálja a nő boldogságát.

Miközben a fogamzásgátlást a férfiak találták ki a nő számára, a női ösztön nem változott: minden a nő testében történik. A gyermekvállalás kérdésében annál inkább magára marad a nő, minél fejletlenebb a társadalom, minél lazább a párkapcsolati viszony. A női szerepeket inkább elfogadó környezetben biztonságosabban érzi magát az asszony, és könnyebben vállalja eredendő szerepét: a szülést. Az egyesülésben megnyilvánuló teljesség legszébb lehetőségeként említi a főorvos a termékenységet, ezért felhívja a figyelmet arra, hogy a művi meddővé tételt a döntés előtt összefüggésében kezeljék a párok. Az érvényes szabályok szerint három hónap gondolkodási idő kötelező a műtét előtt, melyért fizetni kell. A szentesi kórházban kilencvenezer forintba kerül egy ilyen beavatkozás, a nők elenyésző számában kérik.

Az élet utat tör magának

Nő a születések és csökken az abortuszok száma Magyarországon – az élet utat tör magának. Az emberi test páratlan alkotás, folyamatai önmagán túlmutató jelentéssel bírnak. A teherbe esés lehetősége a nőt szemérmesebbé teszi és védekezésre készíti, a férfi vágyát és az öntudatát viszont emeli. Az egyesülés során kétszáz spermium áldozza fel magát a petesejt falán, utat törve, hogy közülük legalább egy behatolhasson és megtermékenyítsen.

BLAHÓ GABRIELLA

Nő a születések és csökken az abortuszok száma

ILLUSZTRÁCIÓ: MTI

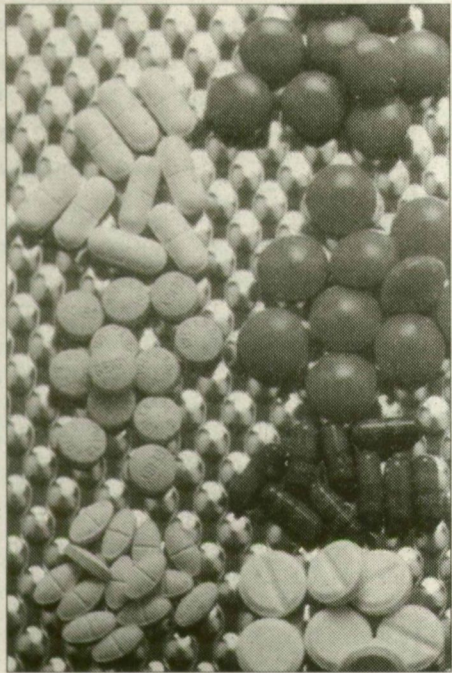
A 2-ES TÍPUSÚ CUKORBETEGSÉG KEZELÉSE
Léteznek-e csodaszerek?

A vércukorcsökkentő tabletták csak 2-es típusú cukorbetegségben alkalmazhatók. A manapság vényre felírható, Magyarországon kapható készítmények négy fő csoportba tartoznak. Sajnos a reklámtörvény miatt konkrét gyógyszerneveket nem tudok felsorolni, de a hatóanyag-nevek alapján mindenki azonosíthatja gyógyszereit.

Az alábbi gyógyszerek hosszú távon biztosíthatják a normális vércukorszintet, megelőzhetik a szövődményeket, de csak akkor, ha emellett a beteg megfelelő életmódot folytat.

A Metformin a túlsúlyos cukorbetegknél az elsőként választandó gyógyszer, mivel a nemzetközi vizsgálatokban a vércukorcsökkentő hatása mellett jelentősen csökkentette a szív-, érrendszeri betegségek előfordulását is. A hasnyálmirigy inzulinelválasztását nem fokozza, de elősegíti a meglévő inzulin normális működését. Fő hatása, hogy gátolja a májban a glukóz képződését, emellett elősegíti a szőlőcukor (glukóz) sejtekbe történő felvételét. Mindkét hatása cukorbetegségeken a vércukrot csökkenti, azonban normális vércukorszintnél nem okoz vércukoresést. Némileg lassítja a glukóz felszívódását a bélből. Máj- és vesebetegségeknel, szívelégtelenségnel nem adható. Étkezés közben, vagy közvetlenül utána kell bevenni! Leggyakoribb mellékhatásai az étvágytalanság, a hasi fájdalmak és a hasmenés.

Az „inzulinérzékenyítők”, más néven a glitazonok a 2-es típusú cukorbetegség alapvető okát, az inzulinrezisztenciát csökkentik. A metformin hatását fokozzák, ezért ha az önmagában nem elég, második gyógyszerként túlsúlyos betegeknel elsősorban ez jön szóba. Magyarországon eddig csak a rosiglitazon van forgalomban, de a közeljövőben glita-

zonokból „dömping” várható. Vércukorcsökkentő hatásukban az játszik döntő szerepet, hogy megkönnyítik a szőlőcukor bejutását, feldolgozását az izom- és zsírszövetbe. Gátolják a máj glukózképzését is. Emellett a vér zsír- és koleszterintartalmát is kedvező irányban befolyásolják. Így hosszú távon valószínűleg az érlemezésedés előfordulását is csökkentik. A zsírszövet megoszlását átrendezik, „átpumpálják” a veszélyes, hasi (viszcerális) zsírt a bőr alá. Így megszüntetik az „alma” típusú elhízást. Az érrendszer rugalmasságának helyreállításával hosszú távon kismértékben csökkentik a vérnyomást. Felszívódásukat az étkezés lényegében nem befolyásolja. A vércukorszint csökkenése fokozatosan alakul ki 2-3 hónap alatt. Mellékhatás-ként ritkán alsó végtagi vizenyő léphet fel, ezért szívelégtelenség és májkárosodás esetén glitazon szedése nem javasolt.

DR. STRÉNYER FERENC BELGYÓGYÁSZ,
KARDIOLÓGUS FŐORVOSKérdések
és válaszok
a C-vitaminról

Milyen tünetekkel jár a hiánya? C-vitamin hiányában az immunrendszer gyengül, a fertőzésekkel szembeni fogékonyság nő. Véraláfutások, fogínyvérzések, orrvérzésre való fokozott hajlam és elhúzódó sebgyógyulás jellemzi. Egyéb tünetek még a vér alakos elemeinek károsodása, duzzadt, érzékeny ízületek és fájdalmas csontok, általános gyengeség, étvágytalanság, száraz, pikkelyes bőr. Napi 10 mg-nál kevesebb C-vitamin-bevitel esetén skorbut alakulhat ki, ami jellemzően vérszegénységgel, foghullással és bőr alatti bevérzésekkel jár. Napi 50 mg bevitel alatt már erősen megnő a szívbetegségek és a szürke hályog kialakulásának kockázata.

Lehetséges-e a túladagolása? Mivel a C-vitamin vízdoldékony vitamin, klasszikus értelemben vett túladagolás nem lehetséges. Tartósan magas, napi 1000 mg feletti C-vitamin-bevitel esetén viszont vesekő alakulhat ki, mivel a C-vitamin bomlásának egyik mellékterméke az oxálsav, ami a vesén keresztül kiürülve, kalciummal együtt vesekővé állhat össze. Az oxalát a szövetekben is lerakódhat kristályok formájában. Nagy mennyiségű, napi 2000 mg C-vitamin fogyasztása bélrendszeri tüneteket: hasmenést, puffadást okozhat.

Általános szabály, hogy C-vitamint (mivel reaktív vegyület) sose vegyünk be gyógyszerekkel együtt, kivéve, ha azt az orvos rendeli el, vagy a gyógyszer tájékoztatóján szerepel.

Daganatos betegeknel, kemoterápiás kezelés esetén a C-vitamin jó hatású lehet a tünetek, mellékhatások mérséklése céljából, de azt tudni kell, hogy eközben segíti a szervezet gyógyszer-eltávolító rendszerének működését is, ami ronthatja a daganatellenes szerek hatékonyságát. Ezért a C-vitamin-kúrát inkább a kezelés szünetében ajánlott lefolytatni.

KOLLÁR VIKTÓRIA
DIETETIKUSA szegedi Szent-Györgyi Napok
társrendezvénye

Richter Tudós Klub

A Richter Gedeon Rt. folytatta a hazai orvosi egyetemeken tavaly sikerrel elindított Richter Tudós Klub sorozatot – Szegeden a Szent-Györgyi Napok társrendezvényeként. Ezúttal a központi idegrendszeri betegségek kutatásának legújabb eredményeibe tekinthettek be az érdeklődők (több mint száz gyakorló orvos, egyetemi előadó, kutató és diák) szakavatott előadók segítségével.

Bogsch Erik, a szervező, Richter Gedeon Rt. vezérigazgatója előjáróban a Richter Rt. kutatás iránti elkötelezettségét taglalta. A Mennyit ér egy molekula? – aktualitások a gyógyszerpiacon című előadásában a vezérigazgató kijelentette, hogy hazánkban az élet-tudományok területén folytatott kutatásoknak nagy jövője van, mivel hagyományaink és a jelenleg dolgozó kutató csapatok felkészültsége ezt igazolja. A mindenkori döntéshozók figyelmébe ajánlotta: míg Svéd- és Finnország a nemzeti jövedelem 3, az USA 2,8, és az EU-átlag 1,9, addig Magyarország csak 0,94 százalékát szánja kutatásra és fejlesztésre. A Richter Gedeon Rt. innováció-orientált társaság. A cég bevételének 8,5 százalékát fordítja kutatásra és fejlesztésre. Ezzel országos szinten és a régióban is az első helyen áll. Mint a vezérigazgató elmondta, tudomásul kell venni, hogy a szellemi hozzáadott érték a gazdaság lendítőereje. A Richter Rt. öt akadémiai kutatóintézzettel és 24 egyetemi tanszékkal áll kapcsolatban. A kutatási eredmények gyakorlati alkalmazása mellett a kiváló fiatal tehetségek hazánkban tartása is a cél, nem csak a Richterben, hanem az egyetemeken, a kutatóintézetekben is. A kutató-fejlesztő tevékenység eredménye az is, hogy a Richter Rt. alkalmazottai teszik a legtöbb szabadalmi bejelentést az országban.

Dr. Vécsei László akadémikus, neurológus, szegedi tanszék-vezető egyetemi tanár a neurodegeneráció és a neuroprotektio kérdéseiről beszélt. Kiemelte, Magyarországon sokkal kevesebbet fordítanak a központi idegrendszeri problémákra, mint ahogy azt a népegészségügyi mutatók megkívánják. Az országban 1,2 millió migrénes megbetegedésről és 70 ezer epilepsziáról beszélhetünk. Az előadó felvázolta a vaszkuláris demencia betegségek (Alzheimer- és Parkinson-kór) kutatásának jelenlegi állását és az elért eredményeket is. Vécsei doktor szerint a „magyar agykoalicció”, amelyhez a Richter is csatlakozott, jó úton halad.

Dr. Gulyás Balázs egyetemi tanár Stockholmból, a világhírű Karolinska Intézetből érkezett. Az MTA külső tagja az emberi agy receptor „ujjlenyomatáról” és annak változásairól beszélt, lebilincselő formában. Tudatosította a jelenlevőkben, hogy ez az „ujjlenyomat” annyira egyedi és másolhatatlan, mint a hús-vér ember valódi ujjlenyomata. A különböző temperamentumkarakterek ma már jól alátámaszthatók biokémiai adatokkal ugyanúgy, mint a különböző betegségek. A biokémiai-biológiai folyamatok nyomon követése a mai legkorszerűbb technikákkal lehet az alapja a terápiának, de a betegségek megelőzésének is. (PR)